

Consiliul European

Convenție europeană în materia adopției de copii*)

din 24/04/1967

Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 67 din
31/03/1993

*) Traducere.

PREAMBUL

Statele membre ale Consiliului European, semnatare ale prezentei convenții,
considerând că scopul Consiliului European este de a realiza o uniune mai strânsă între membrii săi, în vederea, printre altele, a favorizării programului lor social,
considerând că, deși instituția adopției copiilor se regăsește în legislația tuturor statelor membre ale Consiliului European, există în aceste țări vederi divergente asupra principiilor care ar trebui să guverneze adopția, precum și deosebiri în privința procedurii de adopție și a efectelor juridice ale adopției,
considerând că acceptarea de principii comune și a unor practici comune în ceea ce privește adopția copiilor ar contribui la aplanarea dificultăților cauzate de aceste divergențe și ar permite în același timp promovarea binelui copiilor care sunt adoptați,
au convenit după cum urmează:

PARTEA I

Obligații și câmp de aplicare

ARTICOLUL 1

Fiecare parte contractantă se angajează să asigure conformitatea legislației sale cu dispozițiile părții a II-a a prezentei convenții și să notifice secretarului general al Consiliului European măsurile luate în acest scop.

ARTICOLUL 2

Fiecare parte contractantă se angajează să ia în considerare dispozițiile enunțate în partea a III-a a prezentei convenții și, dacă le acordă efect sau, după ce le-a acordat efect, încetează să mai acorde efect oricăreia dintre aceste dispoziții, ea va trebui să notifice aceasta secretarului general al Consiliului European.

ARTICOLUL 3

Prezenta convenție privește numai instituția juridică a adopției unui copil care, în momentul în care adoptatorul solicită adopția, nu a împlinit vârsta de 18 ani, nu este sau nu a fost căsătorit și nu este socotit major.

PARTEA a II-a
Dispoziții principale

ARTICOLUL 4

Adopția nu este valabilă decât dacă este pronunțată de o autoritate judiciară sau administrativă, denumită în continuare autoritate competentă.

ARTICOLUL 5

1. Sub rezerva paragrafelor 2-4 ale prezentului articol, adopția nu este pronunțată decât dacă cel puțin consimțămintele următoare au fost acordate și nu au fost retrase:

a) consimțământul mamei și, în cazul în care copilul este legitim, cel al tatălui sau, dacă nu există nici tată, nici mamă care să poată consimți, consimțământul oricărei persoane sau al oricărui organism care ar fi abilitat să exercite drepturile părintești în această privință;

b) consimțământul soțului adoptatorului.

2. Nu este permis autorității competente:

a) de a renunța să ia consimțământul uneia dintre persoanele vizate la paragraful 1 de mai sus; sau

b) de a trece peste refuzul consimțământului uneia dintre persoanele sau organismele vizate la menționatul paragraf 1, decât pentru motive excepționale determinate prin legislație.

3. Dacă tatăl sau mama este lipsită de drepturile sale părintești față de copil sau, în orice caz, de dreptul de a consimți la adopție, legislația poate să prevadă că nu se va cere consimțământul său.

4. Consimțământul unei mame la adopția copilului său nu va fi acceptat decât dacă este dat după naștere, la expirarea termenului prevăzut în legislație și care nu trebuie să fie mai mic de 6 săptămâni sau, dacă nu se specifică un termen, în momentul în care, potrivit avizului autorității competente, mama va fi putut să se restabilească îndeajuns ca urmare a nașterii.

5. În prezentul articol, se înțelege prin tată și mamă persoanele care în mod legal sunt părinții copilului.

ARTICOLUL 6

1. Legislația nu poate permite adopția unui copil decât de către două persoane unite prin căsătorie, fie că adoptă simultan, fie succesiv, sau de către un singur adoptator.

2. Legislația nu poate permite o nouă adopție a unui copil decât într-unul sau mai multe din următoarele cazuri:

a) când este vorba de un copil adoptiv al soțului adoptatorului;

b) când precedentul adoptator a decedat;

c) când precedentă adopție este anulată;

d) când precedentă adopție a încetat.

ARTICOLUL 7

1. Un copil nu poate fi adoptat decât dacă adoptatorul a atins vârsta minimă prescrisă în acest scop, această vârstă neputând fi mai mică de 21 de ani, nici mai mare de 35 de ani.

2. Totuși, legislația poate să prevadă posibilitatea de derogare de la condiția vârstei minime:
- a) dacă adoptatorul este tatăl sau mama copilului; sau
 - b) ținând seama de circumstanțe excepționale.

ARTICOLUL 8

1. Autoritatea competentă nu va pronunța o adopție decât dacă și-a format convingerea că adopția va fi în interesul copilului.
2. În fiecare caz autoritatea competentă va da o deosebită importanță, în așa fel încât această adopție să-i ofere copilului un cămin stabil și armonios.
3. Ca regulă generală, autoritatea competentă nu va considera îndeplinite condițiile mai sus citate dacă diferența de vârstă între adoptator și copil este sub cea care separă în mod obișnuit părinții de copiii lor.

ARTICOLUL 9

1. Autoritatea competentă nu va pronunța o adopție decât după o anchetă corespunzătoare privind adoptatorul, copilul și familia sa.
2. Ancheta va trebui, corespunzător fiecărui caz, să cuprindă, printre altele, următoarele elemente:
 - a) personalitatea, starea sănătății și situația economică a adoptatorului, viața sa familială, condițiile de locuit, aptitudinea sa de educare a copilului;
 - b) motivele pentru care adoptatorul dorește să adopte copilul;
 - c) motivele pentru care, în cazul în care numai unul dintre cei doi soți solicită să adopte un copil, celălalt soț nu se asociază la cerere;
 - d) potrivirea reciprocă între copil și adoptator, durata perioadei în care el a fost încredințat în grija sa;
 - e) personalitatea și starea sănătății copilului; dacă nu există interdicție legală, antecedentele copilului;
 - f) sentimentul copilului cu privire la adopția propusă;
 - g) religia adoptatorului și religia copilului, dacă este cazul.
3. Această anchetă va trebui să fie încredințată unei persoane sau unui organism recunoscut prin lege sau agreat în acest scop de către o autoritate judiciară sau administrativă. Ea va trebui, în măsura posibilului, să fie efectuată de lucrători sociali calificați în acest domeniu prin pregătirea sau experiența lor.
4. Dispozițiile prezentului articol nu afectează cu nimic puterea și obligația autorității competente de a obține toate informațiile sau dovezile care fac sau nu obiectul anchetei și pe care le consideră ca putând fi utile.

ARTICOLUL 10

1. Adopția conferă adoptatorului, cu privire la copilul adoptat, drepturile și îndatoririle de orice natură care sunt cele ale unui tată sau ale unei mame cu privire la copilul său legitim.
Adopția conferă adoptatului, față de adoptator, drepturile și îndatoririle de orice natură ale unui copil legitim față de tatăl sau de mama sa.

2. De îndată ce se nasc drepturile și îndatoririle vizate la paragraful 1 al prezentului articol, drepturile și îndatoririle de aceeași natură dintre adoptat și tatăl sau mama sa sau orice altă persoană sau organisme încetează să existe. Totuși, legislația poate prevedea ca soțul adoptatorului să-și păstreze drepturile și îndatoririle față de adoptat, dacă acesta este copilul său legitim, nelegitim sau adoptiv.

Cu toate acestea, legislația poate menține pentru părinți obligația alimentară față de copil, obligația de întreținere, de a-i asigura o situație, de a-l înzestra, în cazul în care adoptatorul nu aduce la îndeplinire una dintre aceste obligații.

3. Ca regulă generală, adoptatul va putea fi în măsură să dobândească numele de familie al adoptatorului sau să-l adauge la propriul său nume de familie.

4. Dacă un părinte firesc are drept de folosință asupra bunurilor copilului său, dreptul de folosință al adoptatorului asupra bunurilor adoptatului poate, în pofida paragrafului 1 al prezentului articol, să fie limitat prin legislație.

5. În materie succesorală, în măsura în care legislația dă copilului legitim un drept la succesiunea tatălui sau mamei sale, copilul adoptat este tratat în această privință la fel ca și copilul legitim al adoptatorului.

ARTICOLUL 11

1. Dacă copilul adoptat nu are, în cazul adopției de către o singură persoană, cetățenia adoptatorului sau, în cazul adopției de către soți, cetățenia lor comună, partea contractantă ai cărei cetățeni sunt adoptatorul sau adoptatorii va înlesni dobândirea de către copil a cetățeniei acestora.

2. Pierderea cetățeniei, care ar putea rezulta din adopție, este subordonată posesiei sau dobândirii unei alte cetățenii.

ARTICOLUL 12

1. Numărul de copii care pot fi adoptați de un singur adoptator nu va fi limitat prin legislație.

2. Nu se va putea interzice prin legislație unei persoane să adopte un copil pentru motivul că ea are sau ar putea avea un copil legitim.

3. Dacă adopția îmbunătățește situația juridică a copilului, nu se va putea interzice prin legislație, unei persoane, să adopte copilul său nelegitim.

ARTICOLUL 13

1. Atâta vreme cât adoptatul nu este major, adopția nu poate fi revocată decât prin decizia unei autorități judiciare sau administrative pentru motive grave și numai dacă revocarea pentru asemenea motive este admisă prin legislație.

2. Paragraful precedent nu privește cazurile în care:

a) adopția este nulă;

b) adopția încetează ca urmare a legitimării adoptatului de către adoptator.

ARTICOLUL 14

Când anchetele efectuate pentru aplicarea art. 8 și 9 din prezenta convenție se vor raporta la o persoană care are sau a avut reședința pe teritoriul unei alte părți contractante, această parte contractantă va face tot posibilul ca informațiile necesare care îi sunt cerute să fie transmise fără întârziere. Autoritățile pot comunica direct între ele în acest scop.

ARTICOLUL 15

Se vor lua măsuri pentru interzicerea oricărui câștig nejustificat provenind din încredințarea unui copil în vederea adopției sale.

ARTICOLUL 16

Fiecare dintre părțile contractante păstrează facultatea de a adopta dispoziții mai favorabile pentru copilul adoptat.

PARTEA a III-a Dispoziții suplimentare

ARTICOLUL 17

Adopția nu poate fi pronunțată decât dacă copilul a fost încredințat în grija adoptatorilor o perioadă îndeajuns de lungă pentru ca, autoritatea competentă să poată în mod rațional să aprecieze relațiile care s-ar stabili între ei, dacă adopția ar fi pronunțată.

ARTICOLUL 18

Autoritățile publice vor veghea la promovarea și buna funcționare a instituțiilor publice sau private cărora pot să se adreseze cei care doresc să adopte sau să fie adoptat un copil, în vederea obținerii de sprijin și de sfaturi.

ARTICOLUL 19

Aspectele sociale și juridice ale adopției vor figura în programele de pregătire a lucrătorilor sociali.

ARTICOLUL 20

1. Se vor lua măsuri ca o adopție să poată interveni, dacă este cazul, fără ca identitatea adoptatorului să fie dezvăluită familiei copilului.
2. Se vor lua măsuri pentru a se reglementa sau a se permite ca procedura adopției să se desfășoare în ședință secretă.
3. Adoptatorul și adoptatul vor putea obține documente extrase din registrele publice, al căror conținut atestă faptul, data și locul nașterii adoptatului, dar nu dezvăluie în mod expres adopția și nici identitatea părinților firești.

4. Registrele publice vor fi ținute sau, cel puțin, conținutul lor va fi reprodus în așa fel încât persoanele care nu au un interes legitim să nu poată afla faptul că o persoană a fost adoptată sau, dacă acest fapt este cunoscut, identitatea părinților firești.

PARTEA a IV-a Clauze finale

ARTICOLUL 21

1. Prezenta convenție este deschisă semnării statelor membre ale Consiliului Europei. Ea va fi ratificată sau acceptată. Instrumentele de ratificare sau de acceptare vor fi depuse pe lângă secretarul general al Consiliului Europei.

2. Convenția va intra în vigoare după 3 luni de la data depunerii celui de-al treilea instrument de ratificare sau de acceptare.

3. Ea va intra în vigoare, față de orice stat semnatar care o va ratifica sau accepta ulterior, după 3 luni de la data depunerii instrumentului său de ratificare sau de acceptare.

ARTICOLUL 22

1. După intrarea în vigoare a prezentei convenții, Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei va putea invita orice stat nemembru al consiliului să adere la prezenta convenție.

2. Aderarea se va efectua prin depunerea, pe lângă secretarul general al Consiliului Europei, a unui instrument de aderare, care va produce efect după 3 luni de la data depunerii sale.

ARTICOLUL 23

1. Orice parte contractantă poate, în momentul semnării sau în momentul depunerii instrumentului său de ratificare, de acceptare sau de aderare, să desemneze teritoriul sau teritoriile cărora urmează să li se aplice prezenta convenție.

2. Orice parte contractantă poate, în momentul depunerii instrumentului său de ratificare, de acceptare sau de aderare, sau în orice alt moment următor, să extindă aplicarea prezentei convenții, prin declarație adresată secretarului general al Consiliului Europei, la orice alt teritoriu desemnat în declarație, ale cărui relații internaționale le asigură sau pentru care este abilitată să stipuleze.

3. Orice declarație făcută în temeiul paragrafului precedent va putea fi retrasă în ceea ce privește orice teritoriu desemnat prin această declarație, în condițiile prevăzute la art. 27 din prezenta convenție.

ARTICOLUL 24

1. Orice parte contractantă, a cărei legislație prevede mai mult decât o formă de adopție, va avea facultatea să aplice numai una dintre aceste forme dispozițiile paragrafelor 1, 2, 3 și 4 ale art. 10 din prezenta convenție și paragrafelor 2 și 3 ale art. 12.

2. Partea contractantă care folosește această facultate o va notifica secretarului general al Consiliului Europei în momentul semnării sau în momentul depunerii instrumentului său de

ratificare, de acceptare sau de aderare, sau când va face o declarație potrivit paragrafului 2 al art. 23 din prezenta convenție, și va indica modalitățile de exercitare a acestei facultăți.

3. Această parte contractantă poate pune capăt exercitării acestei facultăți; ea va aviza despre aceasta pe secretarul general al Consiliului Europei.

ARTICOLUL 25

1. Orice parte contractantă poate, în momentul semnării sau în momentul depunerii instrumentului său de ratificare, de acceptare sau de aderare, sau când va face o declarație potrivit paragrafului 2 al art. 23 din prezenta convenție, să formuleze cel mult două rezerve cu privire la dispozițiile părții a II-a a acesteia.

Rezerve cu caracter general nu sunt permise; fiecare rezervă nu poate fi formulată decât cu privire la o singură dispoziție.

Fiecare rezervă va avea efect timp de 5 ani cu începere de la intrarea în vigoare a prezentei convenții față de partea avută în vedere. Ea va putea fi reînnoită pentru perioade succesive de câte 5 ani, printr-o declarație adresată secretarului general al Consiliului Europei înaintea expirării fiecărei perioade.

2. Fiecare parte contractantă poate retrage, total sau în parte, o rezervă făcută de ea în temeiul paragrafului precedent, printr-o declarație adresată secretarului general al Consiliului Europei și care va produce efect la data primirii sale.

ARTICOLUL 26

Fiecare parte contractantă va comunica secretarului general al Consiliului Europei numele și adresa autorităților cărora li se pot transmite cererile prevăzute de art. 14.

ARTICOLUL 27

1. Prezenta convenție va rămâne în vigoare fără limită de durată.
2. Orice parte contractantă va putea, în ceea ce o privește, să denunțe prezenta convenție adresând o notificare secretarului general al Consiliului Europei.
3. Denunțarea va produce efect după 6 luni de la data primirii notificării de către secretarul general.

ARTICOLUL 28

Secretarul general al Consiliului Europei va notifica statelor membre ale Consiliului Europei și oricărui stat care a aderat la prezenta convenție:

- a) orice semnare;
- b) depunerea oricărui instrument de ratificare, de acceptare sau de aderare;
- c) orice dată de intrare în vigoare a prezentei convenții potrivit art. 21;
- d) orice notificare primită în aplicarea dispozițiilor art. 1;
- e) orice notificare primită în aplicarea dispozițiilor art. 2;
- f) orice declarație primită în aplicarea dispozițiilor paragrafelor 2 și 3 ale art. 23;
- g) orice informație primită în aplicarea dispozițiilor paragrafelor 2 și 3 ale art. 24;
- h) orice rezervă formulată în aplicarea dispozițiilor paragrafului 1 din art. 25;

- i) reînnoirea oricărei rezerve, efectuată în aplicarea dispozițiilor paragrafului 1 din art. 25;
- j) retragerea oricărei rezerve, efectuată în aplicarea dispozițiilor paragrafului 2 al art. 25;
- k) orice notificare formulată în aplicarea dispozițiilor art. 26;
- l) orice notificare primită în aplicarea dispozițiilor art. 27 și data la care denunțarea va produce efect.

Drept pentru care subsemnatele, autorizate în acest scop, au semnat prezenta convenție.

Întocmită la Strasbourg, astăzi 24 aprilie 1967, în limbile franceză și engleză, ambele texte având aceeași valabilitate, într-un singur exemplar, care se va depune în arhivele Consiliului Europei. Secretarul general al Consiliului Europei va comunica copie certificată conform fiecăruia dintre statele semnatare și care aderă.